

Pytanie klienta: **Sąd wyrokiem karnym ukarał mnie grzywną, czy muszę zapłacić ją w całości od razu? Czy istnieje możliwość rozłożenia jej na raty?**

Tak, istnieje zwrócenia się do sądu o możliwość rozłożenia orzeczonej grzywny na raty. Rozłożenie orzeczonej grzywny na raty zostało uregulowane w art. 49 § 1 i 2 Kodeksu karnego wykonawczego. W artykule tym, przewidziano możliwość rozłożenia kary grzywny na czas nieprzekraczający roku (§ 1) oraz na okres przekraczający rok, jednak nie dłużej niż do trzech lat (§ 2).

Z wnioskiem o rozłożenie grzywny na raty może wystąpić skazany, prokurator a także małżonek skazanego, gdyż zgodnie z art. 28 Kodeksu karnego wykonawczego możliwe jest skierowanie egzekucji mającej na celu ściągnięcie grzywny do majątku wspólnego małżonków.

Kodeks karny wykonawczy nie zawiera uregulowań dotyczących czasu z jakim należy złożyć taki wniosek, w związku z czym należy przyjąć że złożenie wniosku o rozłożenie grzywny na raty jest dopuszczalne przed skierowaniem polecenia egzekucyjnego do komornika, po wszczęciu egzekucji, a także w trakcie odbywania zastępczej kary pozbawienia wolności lub wykonywania pracy społecznie użytecznej (Postulski K., Kodeks karny wykonawczy. Komentarz, wyd. III)

Grzywna może zostać rozłożona na raty na czas nie przekraczający roku w przypadku, gdyby jej natychmiastowe wykonanie pociągnęło dla skazanego lub jego rodziny zbyt ciężkie skutki. Podstawową przesłanką, która musi się ziścić jest ustalenie, że jej natychmiastowe wykonanie niesłoby za sobą zbyt ciężkie skutki dla skazanego lub jego rodziny. Ustawodawca używając sformułowania zbyt ciężkie skutki, które ma charakter klauzuli generalnej tj. wymagającej każdorazowego ustalenia czy została spełniona. Powyższy pogląd podziela również Sąd Apelacyjny w Lublinie w postanowieniu z dnia 14września 2011 r. sygn. akt AKZw 865/11 „Rozłożenie grzywny na raty jest fakultatywne, a podstawową przesłanką zastosowania tej instytucji jest pozytywne ustalenie, że natychmiastowe jej uiszczenie pociągnęłoby dla skazanego lub jego rodziny zbyt ciężkie skutki. Powyższe oznacza, że sąd każdorazowo ma obowiązek ustalenia w oparciu o zebrane dowody, czy przesłanka ta ma miejsce. Ustaleń tych winno się dokonywać w oparciu o stan majątkowy skazanego, o dane dotyczące faktycznych jego zarobków, sytuację rodzinną, stan zdrowia skazanego, wykształcenie i zawód w powiązaniu z możliwościami zarobkowymi itp.”

Z powyższego wynika również, że Sąd ma jedynie uprawnienie, a nie obowiązek orzeczenia o rozłożeniu grzywny na raty w przypadku ziszczenia się przesłanki zbyt ciężkich skutków. Tak więc możliwa jest również sytuacja, w której mimo spełnienia przesłanki sąd nie wyda postanowienia o rozłożeniu grzywny na raty.

Istnieje również możliwość rozłożenia grzywny na raty na okres do trzech lat. Aby ubiegać się o rozłożenie na ten dłuższy okres, zaistnieć musi dodatkowa przesłanka w postaci wypadków

zasługujących na szczególne uwzględnienie, a zwłaszcza znacznej wysokości grzywny. Zarówno pojęcie wypadków zasługujących na szczególne uwzględnienie jak i znacznej wysokości grzywny są pojęciami nieostrymi, które nie mają swoich definicji, w związku czym sąd rozpatrując wniosek zawsze będzie miał za zadanie ustalić, czy w danym stanie faktycznym oraz w stosunku do skazanego, występują wypadki zasługujące na szczególne uwzględnienie oraz czy orzeczona kwota grzywny stanowi znaczną wysokość. Analogicznie jak w przypadku rozłożenia grzywny na raty na czas nieprzekraczający roku, kluczowe znaczenie będzie miała sytuacja majątkowa skazanego.

Podsumowując, ubiegając się o rozłożenie grzywny na raty, należy wystąpić w wnioskiem do sądu, który wydał wyrok zasądzający grzywnę. Pierwszy wniosek nie podlega opłacie, a od każdego następnego należy uiścić opłatę w wysokości 2% wartości grzywny objętej wnioskiem, jednak nie mniej niż 25 zł.